

VEČERNI LIST

Posamezna številka 60 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 60 vin.

Cene po pošti:

za celo leto . K 84.—
za pol leta . K 42.—
za četrt leta . K 21.—
za 1 mesec . K 7.—
Za Ljubljano mesečno 7 K
Za inozemstvo mesečno K 12.—
Uredništvo in uprava:
Kopitarjeva ulica št. 6
Uredn. telefon šte. 50

Avstrija se priklopi Nemčiji.

LDU Pariz, 5. oktobra. (Dun. KU) »Populaire« se bavi s političnim položajem obdonavskih držav. Bila bi krivda ententnih držav, ako bi ob Donavi nastala v kratkem politična kriza. List opozarja, da se v Monakovem pripravljajo vzpostavitev Witelbachovcev in v Budimpešti vzpostavitev Habsburžanov. Pravtako, kakor bi se mogla iz Monakovega pripravljati revanšna vojna, bi bilo tudi mogoče, da bi bila

Budimpešta žarišče vojnih hujškanj proti Češkoslovaški, Jugoslaviji, Avstriji in Rumuniji. Toda francoski tisk obrača svojo pozornost samo na Avstrijo zaradi ljudskega glasovanja o vprašanju prikloplitve, do čim je izid znan že vnaprej. Pariz naj že zdaj izjavi svoj veto. Avstrijski proletariati pa sili strah pred madžarskim nasiljem k prikloplitvi.

Vsem na prodaj!

Korošcem nauk.

Ljubljana, 6. oktobra. Nekdo, ki je zadnje leto bival na Dunaju in se je sedaj vrnil v Jugoslavijo, opisuje politične razmere v Avstriji tako-le: »Avstrija je danes vsakomur na prodaj. V vojni, ki so jo bili hoteli njeni domišljavi, praznoglavi generali, nenasični kapitalisti, presiti hofrati in razbrzdani dvorni krogi, je izgubila vse svoje premoženje, svoje pridne narode in svojo plodno zemljo. Ostal ji je le plesa in zabave željan Dunaj s svojimi nešteti trumami vojaških in civilnih postopačev, ki so bili vajeni jesti in piti na račun slovenskih narodov. Razen lačnega in pohlepne Dunaja je ostalo Avstriji še par goratih dežel, ki prežive komaj svoje lastno kmetijsko prebivalstvo, a za mesta ne

ostane ničesar. Ostala je Avstriji tudi velika industrija in njeno delavstvo, toda brez premoža in brez surovin. Avstrija ob sebi ne more živeti. Umreti se ji pa zaenkrat še tudi ne mudi, ker se okoli nje smolijo razni »prijatelji«: Francozi, Italijani, Madžari. Vsak ima z njo svoje nakane in vsi prihajajo z darovi. Ona se nasmihava vsem in od vseh jemlje darove. Kdor da več, tistemu je prijaznejša. Prodaja se očitno brez sramu. Služi vsakemu, kdor jo plača. Avstrija je v svoji nesreči izgubila vsako dostojanstvo in vsak čut časti in zasluži le eno ime: Vlačuga! Ven iz te hiše sramote! To je geslo za 10. oktober na Koroškem.

Tirolski Nemci ne marajo za Avstrijo.

Tudi koroki Slovenec ne mara za njo.

Ljubljana, 6. oktobra. Kakor znano, so Tirolci v vseh časih veljali za najzvestejše Avstrijce. No, danes so se razmere tako temeljito izpremenile, da se Tirolci z vsemi štirimi branijo avstrijske pripadnosti. Nasproti novi sestavi, ki jo je avstrijska narodna skupščina te dni po dolgih mukah doklepala, so ves čas zavzemali stališče, da je ne priznajo, dokler se o njej ne izjavi tirolski deželni zbor. Tudi danes vztrajajo Tirolci na stališču, da jih avstrijska ustava ne veže in da bo o

končni državopravni usodi Tirolske sklepal tirolski deželni zbor. Kakor znano, si Tirolska iz vseh moči prizadeva, da bi se odtrgala od Avstrije in se združila z Bavarsko. Pač slaba mora biti mati, ki jo zapuščajo najzvestejši in najljubši sinovi. Kako naj vztrajajo pri njej tisti otroci, ki jim je bila tudi v dobrih časih najkru-tejša mačeha! Proč, proč od te hudobne, malovredne ženske hoče tudi koroški Slovenec!

Boljševiški milijoni.

Ljubljana, 6. oktobra. Berlinski dopisnik »N. W. Tagblatt« je imel pogovor z znanim socialističnim reformistom Edwardom Bernsteinom o dogodkih v nemški socialistični demokraciji. Bernstein je rekel med drugim: »Kriza, ki je sedaj v teku med neodvisnimi socialističnimi demokracijami, naj se neopirano razvije in izvrši do kraja. To je po mojem mnenju najbolje. Ako dovede ta kriza do končnoveljavne razcepa stranke, potem se bo tisti del neodvisnih elementov, ki vztrajajo na načelih socialne demokracije, najbrže avtomatično zblizal z večinsko socialno demokracijo. Kako močno je to desno krilo neodvisnih socialistov, se da težko določiti. Glasovanja na shodih ne morejo biti merodajna, ker na teh shodih navadno prevladujejo neizkušeni mlajši ljudje, ki se ob sebi nagibajo k radikalizmu in drugače misleče delavstvo terorizirajo. Seveda pa ne smemo podcenjevati boljševiške agitacije, ki more

imeti spričo težkih gospodarskih razmer Nemčije in prepočasnega izvajanja davčne politike in gospodarske reforme znatne uspehe. Da delajo boljševiki z denarjem, je javna tajnost. Ledebour je v »Freiheit« čisto neprikrito govoril o »boljševiških stipendistih.« Neka druga še bolj obveščena osebnost je pa meseca marca tek, leta označila vsoto, katero so ruski boljševiki poslali nemškim komunistom, na pet milijonov. Ta vsota je bila pa tedaj že popolnoma izčrpana; začasa zadnjih volitev mi je nekdo omenil, da so boljševiki poslali nove vsote. A bodi kakorkoli — tega ne verjamem, da bi mogli komunisti vreči Nemčijo iz njenega sedanjega političnega in socialnega tira, dasi utegne priti do nemirov.« — Boljševiki delajo torej povsodi z denarjem, oni duše naravnost kupujejo. Žalostno je za socialno demokracijo, da ima ta kupčija v njenih vrstah tako plodna tla.

Najstrožje rekvizicije na Ruskem.

LDU Berlin, 5. oktobra. Iz Moskve javljajo: Brezžična brzjavka, naslovljena »Vsem«, poroča: Vruski centralni izvrševalni odbor je sprejel nastopni sklep: 1. Od vseh delajočih ruskih kmetov se zahteva popolna oddaja živil brez upora. 2. Dela za pripravo živil se morajo v naj-

krajšem času končati. 3. K delu za prekrbo se morajo pritegniti najboljše moči. 4. Dela za prekrbo so istega pomena, kakor dela pri transportih. Brzjavka pozivlja na koncu ruske delavce, naj se pokorijo klicu vrhovnega organa in naj zberejo vse moči za boj proti lakoti.

Boj proti draginji.

LDU Belgrad, 5. okt. (ZNU) Pred ministrskim svetom se nahaja končnoveljavno besedilo zakona o pobijanju draginje živil. Člen 1. določa, kaj se ima razumeti kot življenjska potrebščina. Člen 2. določa, da more ministrski svet, ako treba, odrediti, da se gotove potrebščine izločijo iz prilastne lasti producenta ali trgovca proti

povračilu vrednosti. O načinu izvršitve se bo napravil poseben pravilnik. Člen 3.: Ministrstvo za prehrano in obnovo zemlje se poblašča, da sme po potrebi in po odobritvi ministrskega sveta odrediti popis vseh vrst ali samo kake posebne vrste življenjskih potrebščin s prepovedjo, da se ne smejo odstraniti. Popis se sme izvršiti

na vsem ozemlju Jugoslavije ali pa samo v posameznih krajih. Člen 4. predvideva poseben cenik, ki se bo odredil s posebnimi pravili. Člen 5. predvideva ustanovitve državnega odbora; njegove člane bo imenoval ministrski svet. Člen 6. vsebuje prestopke proti odredbam tega zakona:

1. Kdor v določenem roku, ali sploh ne prijavi svojih ali tujih živil, ki se nahajajo pri njem, ko se odredi podpis ali rekvizicija, se kaznuje z globo od 500 do 5000 dinarjev in zaporom 1 do 3 mesecev. 2. Kdor živila prijavi napačno, ko se odredi popis, se kaznuje z globo od 1000 do 10 tisoč dinarjev in zaporom od 3 do 6 mesecev. 3. Kdor proda, kupi, poškuje ali uniči življenske potrebščine, vedoč, da so popisane ali rekvirirane, se kaznuje z globo od 2000 do 15.000 dinarjev in zaporom od 6 do 9 mesecev. 4. Kdor življenske potrebščine ali dajatve proda ali kupi ali plača preko cene, ki je določena v ceniku, se kaznuje z globo od 5000 do 20.000 dinarjev in zaporom 1 do 2 let. 5. Kdor zmanjša svoj dolžni delež, ali porablja slab ali po-

kvarjen material ali njegov nadomestek pri pridelovanju živil, ali vrši svoj posel malomarno, se kaznuje z globo od 15.000 do 50.000 dinarjev in zaporom od 2 do 3 let. 6. Za vse našete prestopke je odgovoren lastnik življenskih potrebščin tudi, ako jih stori kdorkoli njegovih ljudi. V tem primeru se gospodar obsodi samo na to, da solidarno s storiteljem plača navedeno kaznen, ako se pa dožene, da se je izvršil prestopok po naročilu ali na prigovarjanje lastnika, se kaznuje lastnik ravno tako kakor storitelj. 7. Kdor se obsodi zaradi gori navedenih činov, se mu konfiscira vse blago, ki se nahaja pri njem in zaradi katerega se je storil prestopok. 8. Prestopek, omenjen pod 6., ima za posledico, da se odvzame obrtno dovoljenje za 1—2 leti. 9. Vsaka obsodba se objavi v »Službenih Novinah« kraljevine SHS na troške obsojenca. 10. Za preiskavo in obsodbe je pristojna v prvi vrsti upravna oblast, za pritožbe pa so pristojna okrožna sodišča, ozir. višja deželna sodišča.

Pozabljeni socialdemokrati.

Socialdemokracija je v sedanjem volivnem gibanju že izgubila svoje ravnotežje. Čisto ji je odpovedalo živčevje, ko vidi, da živi le še od podpore liberalnih demokratov. Zadnje čase skuša socialdemokracija delati za volitve. Njeno glasilo »Napreje« se je 30. septembra v članku »Pred odločitvijo« iznebila naslednjih trditvev:

»V vladi, kolikor smo jih še imeli doslej, so prevladovali politiki, ki so imeli pred očmi le koristi svoje politične stranke. To lahko trdimo o naših klerikalcih, liberalcih, srbskih staroradikalcih in vseh tistih skupinah meščanskega kalibra, ki so se tu pa tam priklopili do zelene vladne mize.«

Kakor mi vemo, so v dveh ali treh dosedanjih naših vladah ministri bili tudi socialisti: Kristan, Korač, Bukšeg, Zakaj »Napreje« v gornji vrsti ni navedel tudi svoje stranke? Ali je pozabil ali pa uganja glumavost ter hoče pred očmi cele javnosti zmekniti s sramotnega odra, na katerega je postavil vse vladne stranke, svojo lastno stranko, ki se nahaja med njimi? Ali pa hoče »Napreje« morda molče reči, da socialistični ministri niso »imeli pred očmi koristi svoje politične stranke«? To bi bilo pač še huje. Saj je vendar celemu svetu znano, kako so ravno socialisti, ministri izrabljali vso svojo moč v strankarske svrhe, kako je bila takrat socialna demokracija pri nas naravnost vsemogočna, dasi med ljudstvom ni imela nobene imena vredne zaslombe. Kakor demokrati so tudi socialistični ministri širili zmedo v upravi in na državne stroške vzdrževali svoje agitatorje, kakor demokrati so tudi socialisti zlorabljali volivno reformo v prid svojim strankarskim interesom. O vsem tem je jasno in obširno pisalo glasilo srb. socialne demokracije, ki je bila ostala v opoziciji. Pa ne da bi bili socialistični ministri za proletariati kot tak kaj stori. Niti trohice! Delavstvo kot celoto so vodili za nos, le za posamezne svoje miljenice, za svoje voditeljske interese so se brigali. Gospodarili so na vladi tako, da jim je ves socialistični proletariati uel med komuniste in so v socialdemokratični stranki ostali samo še meščanski elementi.

To, gospodje okoli »Napreje« je resnica o socialističnih politikih, ki so se bili »priklopili do zelene vlad. mize«. Tudi nadaljnji očitki »Napreje«, kako so se stranke v Belgradu prodajale in lezle v čreva belgrajskim mogotcem, kako so se te stranke doma sicer časih oglašale in protestirale proti neznosnim gospodarskim razmeram, doli so se pa »klanjale in prikimalave iz goste politične sebične servilnosti« — spadajo popolnoma v spominsko knjigo socialpatriotične stranke.

Nazadnje pride »Napreje« do glavnega in pravi, naj vsi tisti, ki hočejo, da dobimo v Jugoslavijo dobro napredno ustavo, volijo socialne demokrate. Vse druge mešč. stranke bodo namreč sklepale kompromise na korist kapitalistov in verižnikov in na

škodo malega človeka. Samo socialni demokrati bodo trdno stali in bodo sklenili dobro, demokratično ustavo.

Saljivci! Socialnodemokratični ministri niso sklepali samo kompromisov s svojimi meščanskimi tovariši, ampak so jim za strankarske koristi naravnost tlačnili. Podpisali so nazadnjaški volilni red in bili sploh na razpolago za vsako odredbo meščanskih ministrov. A socialisti niso bili samo tedaj tako voljni nasproti meščanski politiki; od tedaj se še niso nič poboljšali. Kakor poročajo hrvatski listi, se vrše dogovori med Pribečevićev demokratično in socialistično stranko za volivni sporazum. Pribečević bi se rad pokazal nasproti svojim zvestim socialpatriotom hvaležnega in jim pomagal do par mandatov — vsa socialpatriotična armada namreč na Hrvatskem ne spravi skupaj glasov niti za en mandat!

Taka je politična samostojnost in nana neizprosnost naše socialne demokracije. Kdor hoče publi kapitalistični meščanski lažidemokraciji preskrbeti vdane in brezpogojne podajace — ta naj voli socialne demokrate. Kdor tega noče, naj socialpatriotom pokaže hrbe!

Glasovanje na Koroškem.

LDU Dunaj, 5. okt. Dunajski korespondenčni urad objavlja: Kakor doznava »Politische Korrespondenz«, je poslaniška konferenca odklonila avstrijski predlog glede zasedbe koroške glasovalne cone A po medzaveznih četah. Glede zasedbe po nevtralnih četah se še ni nič odločilo. Državni urad za zunanje posle je danes naročil avstrijskemu poslaniku v Parizu, naj poslaniški konferenci natančno razloži preteči položaj na glasovalnem ozemlju in naj nujno ponovi avstrijsko prošnjo za odposiljatev medzaveznih ali nevtralnih čet.

PRIPRAVE ZA VOLITVE.

LDU Zagreb, 5. okt. »Narodna Politika« javlja iz Splita, da se je v nadstrankarskih krogih dosegel glede volitev sporazum med kmeti-slogaši in uradniki. Nadstrankarji nameravajo kandidirati dr. Trumbića, dr. Smolako in dr. Leontića, uradniki zahtevajo, da kandidira tudi prof. Katunarić ter dr. Derad. — Nova pravaška stranka je razvila živahno agitacijo. Kandidirala bo slunjskega župnika Mikana.

LDU Zagreb, 5. oktobra. »Jutrarnji list« javlja iz Belgrada, da so se pričele priprave za volitve. Vse stranke krčevito delajo priprave in izdelujejo programe. Poslanci so odpotovali v svoja volivna okrožja. Radikalci bodo kandidirali svoje najboljše člane. Tudi ministra Davidović in Stojanović odpotujeta v kratkem v Srbijo. Posl. Biankinija bodo kandidirali v Belgradu ali Skoplju. Republikanci se nadejajo dobrih rezultatov v Macedoniji in na Hrvatskem.

BOLGARSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK NA POTOVANJU.

LDU Belgrad, 5. okt. (ZNU) »Politika« objavlja »Preporočila« razmišljanja o skorajšnjem potovanju bolgarskega ministrskega predsednika: Gospod Stambulinski bo odpotoval iz Sofije 5. okt. Najprej odide v Pariz, potem pa v London. Obiskal bo poljedelske kraje v južni Franciji in industrijske kraje na Angleškem. V Londonu in Parizu bo imel razgovore o rešitvi nekaterih političnih in finančno-gospodarskih vprašanj, posebno pozornost pa bo posvetil temu, da se odredi za Bolgarijo pristanišče na Egejskem morju, ki ga ima dobiti po mirovni pogodbi. To pristanišče bo bržkone Dedeagač. Na povratku bo Stambulinski posetil Prago, Belgrad in bržkone tudi Bukarešto. K temu pripominja »Politika«: Kakor smo obveščeni, se bo gosp. Stambulinski že na svojem potovanju v Pariz in London ustavil v Belgradu za par dni. Prišel bo neslužbeno, da se odpočije in da se v privatnih razgovorih informira o razpoloženju belgrajskih politikov.

LDU London, 5. oktobra. (Reuter) Bolgarski ministrski predsednik Stambulinski, ki pride 8. oktobra semkaj, upa, da bo dobil gospodarsko pomoč, da se bodo trgovske zveze med Anglijo in Bolgarsko vpostavile in da bo dobil kredit za nakup fabrikatov potom zamene z žitom. »Evening Standard« pravi, da se bo Stambulinski sestal z Lloyd Georgem in Curzonom in da jima bo poizkušal dokazati, da se je Bolgarski bolj kakor vsem drugim državam posrečilo izpolniti izza mirovnega sklepa dalje pogodbeno dolžnosti. Bolgarska je poslala zveznim vladam izjavo, v kateri pravi, da je bilo obsojenih nad 500 bolgarskih vojnih krivcev radi prestopkov proti vojnemu zakonu in da so bili med njimi nekateri obsojeni na smrt.

LDU Belgrad, 5. oktobra. (ZNU) Bolgarski ministrski predsednik Stambulinski se bo na svojem potovanju v London dva ali tri dni mudil v Belgradu. Stambulinski poseti Belgrad neoficijelno ter najbržje zato, da poizve, kakšno je razpoloženje v belgrajskih političnih krogih.

ZAHTEVE HRVATSKIH TISKARJEV.

LDU Zagreb, 5. oktobra. Zagrebški tiskarji zahtevajo od lastnikov tiskarn, da jim spričo rastoče draginje za 50 odstotkov zvišajo plače. — Tudi namesčenci zagrebske cestne železnice zahtevajo 75 odstotkov poviška. O teh se bo razpravljalo jutri popoldne.

TUDI POLJSKA SE PRIKLOPI MALI ENTENTI.

LDU Pariz, 5. oktobra. (DKU) Take Jonescu je v razgovoru z zastopnikom lista »Intransigeant« povedal, da namerava odpotovati na Angleško; čez en teden se vrne v Pariz in odpotuje v Prago in Belgrad. — Pomen male entente se je jako povečal. Vse sporne točke med Čehoslovaško in Poljsko bi se dale lahko odpraviti, ako se Poljska ne bi več nahajala v vojnem stanju. Med državnikih Rumunije, Srbije, Čehoslovaške in Grške vlada popoln sporazum. — Take Jonescu misli, da bo tudi Poljska pristopila k mali ententi, čije politike temelji na petih mirovni pogodbah in je prilagoden politiki zaveznikov.

Politične novice.

+ **Plebiscit v pasu B!** Iz Celovca je došlo poročilo, da je plebiscitna komisija v Celovcu na svoji včerajšnji seji sklenila, da se vrši ljudsko glasovanje v pasu B dne 31. oktobra t. l. Plebiscitna komisija je torej prepričana, da bo glasovanje v pasu A izpadlo nam v prilog! Kajti mirovna pogodba določa, da se vrši glasovanje v pasu B le tedaj, ako glasovanje v pasu A odloči na korist jugoslovanske države.

Kvišku srca!

+ **Avstrija prodala slovensko Koroško Italiji!** »Narodni Politiki« poročajo iz Pariza: V tukajšnjih diplomatičnih krogih je nastalo veliko vznemirjenje, ker se je zvedelo, da je Avstrija z Italijo sklenila pogodbo, glasom katere pripade v slučaju, da plebiscit odloči za Avstrijo, celo koroško slovensko ozemlje Italiji! Italija bo pa v plačilo privolila v to, da se Avstrija združi z Nemčijo. Koroški Slovenci — Avstrija vas prodaja, še predno vas ima v rokah! Dokažite 10. oktobra Italiji in Avstriji, da sta pili na medvedovo kožo!

+ **Volivno gibanje hrv. ljudske stranke.** Dne 3. in 4. t. m. so se vršili v Požegi, v osješki okolici, v Generalnem stolu, Bosiljevem in drugod veličastni shodi Pučke stranke. Ljudstvo gre navdušeno v volivni boj. V Požegi so na županijski skupščini sestavili kandidatno listo, ki pa zaenkrat ostane tajna.

+ **Zmaga Pučke stranke pri naknadnih volitvah.** Pri naknadnih volitvah v občini Dvorište in Prekrižje so zmagali vseskozi pristaši hrvatske ljudske stranke.

+ **Izvenstrankarska kandidatna lista v Dalmaciji.** »Narodni Politiki« poročajo iz Splita, da se je med izvenstrankarskimi elementi, Težakom (kmet.) slogo in uradniki dosegel sprazum za skupen nastop

ob volitvah. Glavna imena za kandidatno listo bi bila: dr. Trumbić, dr. Smolaka in dr. Leontić. Najbrže bodo to listo volili tudi demokrati.

+ **Dalmacija pred volitvami.** Pod tem naslovom prinaša »Narodna Politika« dopis iz Splita, v katerem je jasno očrtan sedanjí politični položaj v Dalmaciji. Demokratska stranka ima za seboj nekaj liberalne mestne inteligence, vrhu tega pa domalega vse kapitaliste, vojne trgovce in špekulante. Med ljudstvo se demokratski pod svojim pravim imenom niti pokazati ne smejo niti ne upajo. Na zadnjem sestanku v Splitu so spravili skupaj komaj toliko ljudi, da so sestavili odbor. Glava stranke je odvetnik dr. Grisogono, častihlepen absolutist, s katerim niti demokratski sami niso zadovoljni. Sploh imajo demokratski v svojih vrstah skoro same take ljudi, ki preže na poslanski mandat; ob sestavi kandidatskih list bo nastala med njimi cela vojska za mandate. Seveda bo pa ves trud zaman, ker si bo ljudstvo premislilo voliti vojne špekulante za poslance. Nezadovoljniji, ki so pokazali demokratski stranki hrbet, se zbirajo kot »nevtalci« okoli nekaterih starejših političnih osebnosti, s katerimi se upajo pri volitvah vzdržati nad vodo. Programa kot »nevtalci« seveda nimajo nobenega, po srcu so pa liberalci. Ribarijo v kalnem. — Narodni klub nima v Dalmaciji nobenih tal. Dalmatinsko ljudstvo je te ljudi videlo na delu in jih ne mara. Tudi dr. Drinkovića Dalmatinci nočejo več poznati; njemu je dobra Dalmacija le takrat, kadar potrebuje mandat. Edina Pučka — ljudska — stranka ima res zaslobo v širokih plasteh dalmatinskega ljudstva. Edino ona ima popolnoma jasen politični, socialni, kulturni in gospodarski program, edino ona ima solidno izvedeno organizacijo. Posebno močna je v sinjskem, imotskem, neretvanskem in dubrovniškem okraju, a z živahno vztrajnostjo izpopolnjuje svojo organizacijo tudi v ostali deželi. V njenih vrstah so požrtvovalni, navdušeni ljudje, ki so neumorno na delu. Povsodi se prirejajo shodi. Član vrhovnega odbora kmet Pero Klaič stoji na čelu kmetijskih vrst in jih navdušeno vodi pod praporom Pučke stranke. Sedanjí položaj političnih strank v Dalmaciji je po izjavi demokratov ta-le: Demokrati imajo silo in denar, ljudska stranka narodno zavednost in jasno orientacijo, nevtalci pa srečo ali slučaj. Po tem je jasno, da stoji stvar Pučke stranke najbolje.

+ **Nova pravaška stranka,** ki je nastala temeljem spojitve Radičeve seljačke in Frankove pravaške stranke, razvija v ogulinskem okraju živahno agitacijo. Novi stranki so pristopili tudi mnogi ugledni pristaši Narodnega kluba. Nositelj kandidatne liste je slunjski župnik Mikan.

+ **Za predsednika izvršilnega odbora češke socialistične levice** je izvoljen Dominik Havlin, ki je bil 25 let zaupnik socialnodemokratske stranke. Havlin je še danes navaden delavec pri tvrdki Roubiček v Pragi.

+ **Notranji položaj v Rusiji.** Kakor vse kaže, se je Rusija vendar le začela otesati, da vrže s sebe jarem peščice držnih pustolovcev. Vedno iznova prihajajo iz Rusije vesti o puntih in nemirih. Slede jim sicer demontiji sovjetske vlade, toda skoraj so bolj verjetne te vesti nego demontiji. Tako poroča kodanjska »National Tidende« 2. oktobra, da se v Rusiji zelo širi štrajkovno gibanje. Na mnogih mestih so se pripetili nemiri. V Petrogradu je bilo neki ustreljenih več komisarjev. Na zapadni fronti so veliki nemiri. Prebivalstvo zahteva takojšen mir. Trockij je bil bajé ranjen, poveljnika konjenice Budenija pa so izročili vojnemu sodišču. — Danes ali jutri — Rusija se bo osvobodila današnjih oblastnikov!

Dnevne novice.

— **Važno za skupine!** Nova knjižica. Izšla je knjižica z naslovom: Socialna predavanja. Obravnava delavsko strokovno organizacijo »Jugoslovansko Strokovno Zvezo«. Dobi se pri tajništvu JSZ. Cena 6 K. Skupine in posamezni člani naj sporoče število izvodov in pošljejo znesek naprej in čim prej, preden knjižica poide.

— **Iz Radovljice.** Pred volitvami smo. Pred durmi se je pričel volivni boj. Pričelo se je istočasno podlo in zahrbtno rovanje proti nekaterim našim pristašem, ki so zagriženi liberalni gospodi trn v peti. Da je le pristaš SLS. — potem pa le po njem. Po božna njih želja je seveda, da se bi le kakemu volivcu odvzela volivna pravica. — Voditelj JDS in Sokola uporabljajo vse možnosti, se celo poslužujejo šolskega naračaja otrok, katere naj bi pa raje vzgajali kakor se zahteva, ne pa da jih zastrupljajo že v teh nežnih letih z neresnico in sovraštvom. In ti gotovi prebrisani gospodje gredo v tej naivnosti raznim brezčastnim elementom na led in potem — kajne — blamaža. Njihove deputacije res nimajo drugega opravka, nego znašati se nad našimi ljudmi; prinesejo laž in odneso — dolg nos. — Vse divjanje ap le čisti in utr-

juje. Gospoda, Vaša ura je blizu, naša še bližje! Vsi pametni in razsodni ljudje se pa zavedajte, kdo vas prezira in temu boste odgovorili z glasom na volišču. Radovljčani — čujte!

— **Ivan Klojčnik,** star okoli 10 let, ba je iz mariborske okolice, brez staršev, je bil 15. septembra 1920 prijet, ko se je potikal okoli južnega kolodvora v Zagrebu. Čez dva dni je bil pripeljan v Ljubljano, kjer je bil oddan v državni dečji dom v Bohoričevi ulici št. 20. Vse poizvedbe po njegovih svojcih so ostale doslej brezuspešne. Kdorkoli bo vedel kake podatke o Ivanu Klojčniku, naj to javi podpisnemu oddelku. — Poverjenišvo za socialno skrb v Ljubljani, oddelek za zaščito dece in mladine.

Ljubljanske novice.

SOMIŠLJENIKI S. L. S. V LJUBLJANI.

Volitve v konstituanto so razpisane in volivni imeniki razgrnjeni. Da moremo izvesti reklamacije, prosimo vse volivce SLS v Ljubljani, h kateri spada tudi Spodnja Šiška, naj vpogledajo volivne imenike, kateri bodo razpoloženi vsak dan od 3. popoldne do 9. zvečer v čitalnici Jugoslovanske tiskarne, v nedelo pa od 9. do 12. dopoldne in od 3. do 7. zvečer.

Vsak volivec, somišljenik SLS je dolžan, da se v navedenem času zglaši, da se bo izposloval njegov vpis v volivni imenik, če je mogoče izpuščen!

Volivni odbor SLS za Ljubljano.

Ij **Poročil** se je gospod Alojzij Adamič, računski oficijal zdravstvenega odseka z gđc. Franjo Eržen iz Ljubljane.

Ij **Stari in mladi.** V nedeljo, dne 10. oktobra vpripori šentpetersko prosvetno društvo ob pol osmi uri zvečer Medvedovo igro »Stari in mladi«. Na to lepo igro opozarjamo občinstvo že danes.

Ij **Vincencijska in Elizabetna konferenca »Marijinega Oznanenja«** v Ljubljani, ter **Elizabetna konferenca v Spodnji Šiški** prirede v nedeljo, dne 10. oktobra ob 7. uri zvečer v veliki dvorani hotela Union veselico s srečolovom in šaljivo pošto. Pri prireditvi svira godba dravske divizije. Vstopnina za osebo 6 kron. Ker je dobicek namenjen podpiranim siromakom, vdovam in sirotam, vabimo slavno občinstvo, da v obilnem številu poseti to dobrodelno veselico.

Ij **Osrednja zveza javnih nameščencev in vpokojencev** ima v četrtek, 7. t. m. ob 20. uri v običajnem lokalu nujno sejo. Udeležiti se je polnoštevilno! — Predsedstvo.

Ij **Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju** v preteklem tednu izkazuje: 4 smrtne slučaje za grižo in 12 slučajev obolenosti za grižo. Novorojencev je bilo 19, umrlo je 24 ljudi.

Ij **Ko se kolesar zagovarja pred sodiščem.** Alojzij Goršič se je peljal 26. avgusta s kolesom in je v Šiški podrl na tla gospo Marijo Kravanja, ki je padla in se poškodovala. Ko je gospa Kravanja pri ljubljanskem okrajnem sodišču popisala dogodek in pristavila, da je takrat tudi Goršič padel, je Goršič vzkliknil: »Nj res, da bi padel. Mene sovražite. Največja veriznična ste. Vaš mož me je hotel ustreliti, ker sem mu krompir zaplenil. Samo verizili ste, zato ste hišo kupili, jaz sem pa revež, zato me sovražite!« Okrajni sodnik Avsec Goršiču: »Ker ste žalili pričo in jo zmerjali, Vas bom naznanil, da se boste morali zagovarjati po § 104.« Priča Pavla Rešaver je morala na zahtevo Goršiča prisesti, češ da je videla, da je Goršič podrl z bicikljem Kravanjevo in da je takrat padel tudi sam. Ko se je biciklist pobral, jo je hitro odkuril. Gospa je še zaklicala za njim, da mu ni treba teči, ker ga pozna. Zvonil tudi ni. Ko ga je gospa opozorila, da se ji je pri padcu zlomila palica 500 K vrednega dežnika, je Goršič rekel: »Ja dežnika je škoda! Kaj Vil Kaj Vil!« Goršič je k izpovedbam prič dostavil: »Jaz samo vem, da nisem padel, gospa pa tudi ne! Dežnik bom pa plačal, toda gospa ga mora dati meni!« Sodnik je obsodil Goršiča na 50 K globe in da mora plačati gospej Kravanja 500 K za dežnik.

Ij **Pozor! Dotični,** ki je včeraj v prodajalni Rogelj na Sv. Petra česti pomotoma vzel zavoj s petimi zavarovalnimi ponudbami, se prosí, da iste vrne ali naravnost Vzemjani zavarovalnici na Dunajski cesti št. 17 ali pa upravi tega lista.

Ij **Pasji kontumac razveljavljen.** Ker se ni primeril noben novi slučaj pasje stekline, se v smislu § 41. zakona o živinskih kužnih boleznih z današnjim dnem pasji kontumac zopet razveljavi.

Razne novice.

ŽIDOVSKA NEVARNOST.

V Londonu in sploh na Angleškem je zbudil silno senzacijo prevod ruskega spisa »Židovska nevarnost«. Izvirnik je spisal Sergej Aleksandrovič Nilus. V spisu so objavljeni zapisniki posvetovanj Sionskih

modrijanov. Rečeni zapisniki so v javnost prišli tako-le:

Ko so časniki prinesli poročilo, da bodo Sioniste na jesen v letu 1897. priredili shod v Barileji, je poslala ruska vlada tja svojega agenta, ki je podkupil slugo, ki mu je bilo zaupano, izročiti zapisnike tajnih sej prostozidarski loži v Frankobrodu na M. Ta židovska loža, ki je bila ustanovljena v letu 1807. pod nazivom »Jutranji zarji naproti«, je vzdrževala celo stotletje stike z ložo »Grand Oriente« na Francoskem. V majhnem mestu med Barilejo in Frankobrodom, kjer je moral prenočevati podkupljeni sluga, ga je pričakoval ruski agent s pisarji. Ponoči so prepisali zapisnike, ki so bili napisani v francoščini. Kesneje v letu 1901 jih je preložil Sergej A. Nilus na ruski jezik. Profesor S. A. Nilus je bil sekijski načelnik v departementu tujih ver s sedežem v Moskvi in je imel priliko, bližje si ogledati v mnogih arhivih razne še neobjavljene dokumente. V Nilusovi knjigi in zlasti v »zapisnikih« Sionske pisarnice se nam kažejo načrti židovskega središča fanatičnih talmudistov, ki svetovne dogodke urejajo tako, da bi se navezadnje izpolnila starodavna talmudova tradicija, da je židovski narod po Bogu izvoljen, da zavлада vsem nežidovskim narodom, ki imajo židom tako služiti, kakor služiti hlapec gospodarju.

Ze skoz stotletja obstoji tajna židovska organizacija, ki vodi vse prostozidarske lože. Duh rečenega židovskega središča je mržnja do krščanskega sveta in pohlep po vladi nad celim svetom. Cilj tega središča je pa razbiti narodne države in uvesti mednarodno židovsko vladanje nad vsemi narodi.

Metoda, ki so jo izbrali za oslabljenje in potem za razbitje političnih teles, je razširjanje pogubnih političnih misli s skrbno zasnovano uničujočo silo; zaporedoma od liberalizma k radikalizmu, socializmu in komunizmu, kar ima naposled svoj višek v anarhiji, dočim naj ostane židovstvo obvarovano vseh teh razjedajočih nauk. V zapisnikih stoji doslovno: »Napadali bomo kapitaliste, a sami držimo svoj narod v popolni poslušnosti.« (Stran 55.) — »Iz vrtinca svetovne anarhije se ima na obupno klicanje nesrečnega človeštva poroditi resna, logična in modra vlada kralja iz semena Davidovega.« — Politični voditelji imajo biti igrače, s katerimi se igrajo sionski modreci, imajo nevede služiti prihodnji židovski vladi. Tisk, gledališče, borza, veda in zakon naj bodo v rokah židovstva, ki razpolaga z zlatom in ima toliko sredstev, s katerimi lahko napravi kovarne zmešnjave in pospeši podivjanost javnega mnjenja. Misli židovskih zapisnikov imajo neveselo sličnost z dogodki, ki se razvijajo pred našimi očmi.

Knjiga prof. Nilusa je izšla v letu 1905, — nekateri stavki imajo znake prorokovanja o letih 1917 — 1920. Ali je mogoče zvrčati na sionske modrece, da so povzročitelji današnjih razmer na Ruskem? V knjigi stoji črno na belem: »Napravimo vesoljno gospodarsko krizo z vsemi tajnimi pripomočki, ki jih imamo v rokah ter s pomočjo zlata, ki je vse v naši roki. Ob prvi ugodni priliki napravimo velikansko delavsko gibanje po vsej Evropi. Zvišajmo mezde, ki pa delavcem ne bodo nič pomagale, zakaj obenem zvišamo ceno najpotrebnejših reči. Važno je, da bi ne bilo na vsem svetu drugega poleg nas kakor velikanski proletarijat ter dosti vojaštva in policije, ki bi nam bila udana! Za začnemo, bomo pokazali eni izmed njih svojo moč z nasiljem in zločinom, namreč s strahovlado.« —

S tem je gotovo mišljena Rusija. Tam je zdaj vse to izpolnjeno, vlada pa je v rokah Židov, kateri delujejo v dosego svojega cilja s sredstvi, kakor se priporočajo v tej preroški knjigi.

r **Posest nemških benediktincev v Jeruzalemu.** Angleži so po zavzetju svete dežele vzeli nemškim benediktincem njihovo posost v Jeruzalemu. Kasneje je ententa pozvala belgijske benediktince, naj prevzamejo jeruzalemsko opatijo. Nemški benediktinci so nato vložili ugovor in z njim uspeši. Kakor poroča Wolffov urad, so belgijske benediktince že poklicali nazaj.

g **Rožno olje iz Bolgarije.** »Politika« doznava iz Prage o pogajanjih za izvoz in uvoz med Čehoslovaško in Bolgarsko: Čehoslovaška dovoli uvoz rožnega olja iz Bolgarske in se obveže, da prepusti Bolgarski 550 železniških voz sladkorja in 800 železniških voz koksa za bolgarske državne železnice. Kot kompenzacijo se prizna za to Čehoslovaški prednost pri nakupovanju žita letošnje žetve na Bolgarskem.

Odgovorni urednik Jože Rutar.

Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«, Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.